

CUPRINS

Partea I

POLITICA COMERCIALĂ EXTERNĂ A ROMÂNIEI ÎN ANII PREMERGĂTORI ADERĂRII LA UNIUNEA EUROPEANĂ

1. Politica vamală (tarifară) și instrumentele sale	13
1.1. Tariful vamal de import al României	13
1.2. Reduceri și exceptări temporare de taxe vamale de import ...	18
1.3. Facilități vamale pentru IMM-uri și tranzacții în leasing	23
1.4. Principalele reglementări din Codul vamal (1997)	24
1.5. Modul în care a fost utilizat tariful vamal de import al României	26
2. Politica netarifară și instrumentele sale	30
2.1. Regimul de licențe (autorizații) de export și import	30
2.2. Restricțiile cantitative la import și export	37
2.3. Interziceri (prohibiții) la exportul și importul de mărfuri	37
2.4. Instrumente de apărare comercială	38
2.5. Alte taxe percepute la intrarea pe teritoriul vamal al României	42
2.6. Evaluarea mărfii în vamă	44
2.7. Standardele și reglementările tehnice	44
2.8. Măsurile sanitare și fitosanitare	44
2.9. Achizițiile publice (guvernamentale)	45
2.10. Protecția drepturilor de proprietate intelectuală	45
3. Politica promoțională și de stimulare a exportului și principa- lele sale instrumente	46
3.1. Instrumente promoționale utilizate în vederea creșterii expor-	
tului României	46
3.2. Instrumente de stimulare a exportului României	53
3.2.1. Instrumentul bancar de stimulare a exportului	53
3.2.2. Instrumentul fiscal de stimulare a exportului	55
3.2.3. Alte instrumente de stimulare a exportului	56
3.3. Noul sistem de susținere și promovare a exportului României	56
3.3.1. Cadrul general și crearea Consiliului de Export	56
3.3.2. Instrumentele de susținere și promovare a exportului cu	
finanțare de la bugetul de stat	60
3.3.3. Soluții de finanțare a exporturilor complexe realizate	
pe piețele emergente	63

3.3.4. Rețeaua de reprezentare comercială externă a României	68
3.3.5. Îndrumar de afaceri, pe țări	74
3.4. Acorduri comerciale în plan bilateral și regional încheiate de România în anii premergători aderării la Uniunea Europeană	76
3.4.1. Acorduri de comerț liber bilaterale	76
3.4.2. Acorduri de comerț liber în cadru regional	77
4. Politică comercială externă a României în organizații internaționale cu vocație universală	82
4.1. Participarea României la activitatea GATT/OMC	82
4.1.1. Priorități ale României în contextul rezultatelor Conferinței Ministeriale a OMC de la Doha (Qatar)	85
4.1.2. Participarea României la Conferința Ministerială a OMC de la Cancún (Mexic)	89
4.1.3. România la Conferința Ministerială a OMC de la Hong-Kong	90
4.2. Participarea României la activitatea Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD)	91
5. Evoluția cadrului relațiilor în domeniul comercial dintre România și Uniunea Europeană	96
5.1. Scurt istoric al dezvoltării relațiilor	96
5.2. Detalii privind cadrul juridic bilateral	96
5.3. Îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul negocierilor dintre România și Uniunea Europeană aferente capitolului 26 – Relații economice externe	98
5.3.1. Aderarea la Spațiul Economic European (SEE)	98
5.3.2. Compatibilizarea cu <i>acquis</i> -ul comunitar a cadrului juridic bilateral al României în domeniul comerțului și cooperării economice cu țări terțe	99
5.3.3. Negocieri în cadrul OMC	99
5.3.4. Politică de cooperare pentru dezvoltare	100
5.3.5. Politică în domeniul creditelor de export	100
5.3.6. Politică în domeniul controlului exporturilor strategice	101
5.4. Implicațiile adoptării de către România a politicii comerciale comune a Uniunii Europene	101

Partea a II-a

SCHIMBAREA FUNDAMENTALĂ A POLITICII COMERCIALE EXTERNE A ROMÂNIEI DUPĂ ADERAREA LA UNIUNEA EUROPEANĂ

1. România în piața unică a Uniunii Europene	107
1.1. Libera circulație a mărfurilor	108
1.2. Libera circulație a serviciilor	109
1.3. Libera circulație a capitalului	111
1.4. Comerțul electronic	112

1.5. Legea companiilor	113
1.6. Achizițiile publice	114
1.7. Dreptul de proprietate intelectuală și industrială	115
1.8. Libera circulație a persoanelor	116
1.9. Legea contractelor	117
2. Politica comercială comună a Uniunii Europene în relațiile cu țări terțe	117
A. Principalele elemente ale politicii comerciale comune	117
1. Regimul de export	117
1.1. Reguli generale de export	117
1.2. Exportul de bunuri culturale	119
1.3. Produse și tehnologii cu dublă utilizare controlate la export	119
2. Regimul de import	121
2.1. Tariful vamal și politicile asociate	121
2.1.1. Tariful vamal comun	121
2.1.2. Tipuri de taxe vamale	122
2.1.3. Nomenclatura Combinată de clasificare și codificare a mărfurilor	122
2.1.4. Reguli de origine	123
2.1.5. Suspendări autonome de taxe vamale	124
2.1.6. Tariful Integrat al Comunităților Europene (TARIC) ...	125
2.2. Reguli generale de import	126
2.3. Reguli generale de import din unele țări terțe	128
2.4. Procedura privind administrarea cotelor cantitative	129
3. Sistemul generalizat de preferințe (SGP)	131
3.1. Cadrul general	131
3.2. Schema comunitară SGP 2006-2008	132
3.2.1. Regimul general	132
3.2.2. Regimul special (SGP+)	133
3.2.3. Regimul special pentru țările mai puțin dezvoltate	134
3.2.4. Retragerea provizorie	134
3.2.5. Clauza de salvagardare	135
4. Măsuri de apărare comercială	136
4.1. Cadrul general	136
4.2. Măsuri antidumping (AD)	136
4.2.1. Măsuri AD aplicate de UE la importul din țări terțe ...	136
4.3. Măsuri antisubvenție (AS)	142
4.3.1. Măsurile AS aplicate de UE la import din țări terțe ...	142
4.3.2. Măsuri AS aplicate de 8 țări terțe la import din UE ...	143
4.4. Măsuri de salvagardare (MS)	144
4.4.1. Reglementare de bază	144
4.4.2. Măsurile de salvagardare în vigoare în UE	145
4.5. Apărarea împotriva barierelor comerciale	145
5. Relațiile dintre Uniunea Europeană și Organizația Mondială a	

<i>Comerțului</i>	148
5.1. Politica comercială a UE și OMC	148
5.2. Obiectivele UE în cadrul Agendei de Dezvoltare Doha (DDA)	149
5.2.1. Comerțul și produsele agricole	150
5.2.2. Comerțul și produsele neagricole	150
5.2.3. Comerțul și dezvoltarea	151
5.2.4. Comerțul și serviciile	152
5.2.5. Reguli comerciale și reglementarea diferendelor	152
6. <i>Acorduri comerciale preferențiale încheiate de UE cu țări terțe</i>	154
6.1. Spațiul Economic European (SEE)	155
6.2. Acorduri de Stabilizare și Asociere	156
6.3. Sistemul de Preferințe Comerciale Autonome (SPCA)	156
6.4. Acorduri de asociere Euro-Mediteraneene	157
6.5. Acorduri preferențiale încheiate cu țările din Africa	159
6.6. Acorduri preferențiale încheiate cu țările din America Latină ...	159
7. <i>Acorduri comerciale nepreferențiale încheiate de UE cu țări terțe</i>	161
7.1. Acord nepreferențial încheiat cu Republica Moldova	161
7.2. Acorduri nepreferențiale încheiate cu țările din Oceania	161
7.3. Acorduri nepreferențiale încheiate cu țările din Orientul Mijlociu	162
7.4. Acorduri nepreferențiale încheiate cu țările din America de Nord	162
7.5. Acorduri nepreferențiale încheiate cu țările din America de Sud	163
7.6. Acorduri nepreferențiale încheiate cu țările din America Latină și Centrală	163
7.7. Acorduri nepreferențiale încheiate cu țările din Asia	164
7.8. Acorduri nepreferențiale încheiate cu țările din CSI	166
B. Politici sectoriale ale Uniunii Europene	167
1. <i>Comerțul cu produse agricole</i>	167
2. <i>Comerțul cu produse textile</i>	168
3. <i>Comerțul cu produse siderurgice</i>	170
C. Alte măsuri comerciale adoptate de Uniunea Europeană	172
1. <i>Identificarea și eliminarea barierelor tehnice la exportul pe terțe piețe</i>	172
2. <i>Acordarea de credite de export</i>	173
3. <i>Aplicarea de către operatorii economici din România a politicii comerciale comune a Uniunii Europene</i>	174
3.1. Regimul exportului UE	175
3.2. Regimul importului UE	175
3.3. Sistemul Generalizat de Preferințe (SGP)	178
3.4. Măsurile de apărare comercială	179
3.5. Acordurile comerciale preferențiale încheiate de UE cu țări terțe	180
3.6. Acordurile comerciale nepreferențiale încheiate de UE cu țări terțe..	181
3.7. Politicile sectoriale ale Uniunii Europene	183
3.7.1. Comerțul cu produse agricole	184
3.7.2. Comerțul cu produse textile	184

3.7.3. Comerțul cu produse siderurgice	184
3.8. Sprijinul acordat de UE, după aderarea României, pentru accesul exportatorilor români pe piețele din afara zonei UE	185
D. Baze de date online utile operatorilor economici din România	187
<i>Bibliografie selectivă</i>	191
<i>Întrebări de autoevaluare (modele)</i>	193

© Editura Fundației *România de Măine*, 2009

**Editură acreditată de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului
prin Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOTEZ, OCTAVIAN GH.**

**Politica comercială a României în perioada de pre și
postaderare la Uniunea Europeană**, Ediția a II-a
revăzută și adăugită/Octavian Gh. Botez,
Mădălina Militaru – București: Editura
Fundației *România de Măine*, 2009

ISBN 978-973-163-334-3

I. Militaru, Mădălina

339.5(498)(075.8)

*Reproducerea integrală sau fragmentară, prin orice formă și prin
orice mijloace tehnice, este strict interzisă și se pedepsește conform legii.*

*Răspunderea pentru conținutul și originalitatea textului
revine exclusiv autorului/autorilor*

© Editura Fundației *România de Măine*, 2009

Întrebări de autoevaluare (modele)

Răspundeți cu adevărat sau fals

1. Tariful vamal de import al României a avut, din punct de vedere al nomenclatorului de mărfuri, 15 secțiuni și 100 de capitole.
2. Firmele importatoare din România pot formula plângeri și contestații împotriva autorităților vamale, solicitând diminuarea sau anularea taxei vamale.
3. În România, până în anul 2006, nivelul taxelor vamale la import a fost aproximativ același atât la produse agricole, cât și la produse industriale.
4. Legislația României în materie de măsuri de apărare comercială nu este compatibilă cu prevederile OMC și nici armonizată cu legislația UE în domeniu.
5. În România, nu s-au eliminat restricțiile cantitative la import și la export începând cu anii '90 ai secolului al XX-lea.
6. Politica comercială comună a UE nu este de competența exclusivă a Uniunii Europene.
7. Există limite ale pieței unice a UE în sectorul serviciilor, al păstrării unor bariere tehnice și administrative, al aplicării Acordului de la Schengen de către toate statele membre ale UE.
8. Măsurile de protecție luate de UE pot limita exportul, din cauza lipsei unor produse esențiale pe piața comunitară, către anumite țări sau exporturile din anumite regiuni ale Comunității.
9. Elveția face parte din AELS, precum și din Spațiul Economic European.
10. Sistemul de Preferințe Comerciale Autonome (SPCA) nu a fost acordat de UE pentru țările din Balcanii de Vest.

Alegeți varianta de răspuns corectă (o singură variantă corectă posibilă)

11. Care a fost principalul instrument de import în politica comercială externă a României în perioada de preaderare la UE?
 - a. contingentul tarifar

- b. tariful vamal
 - c. regimul licențelor (autorizațiilor)
12. România acordă prime de export din fonduri de la bugetul de stat pentru următoarele produse:
- a. mașini și utilaje
 - b. mijloace de transport
 - c. agroalimentare
13. Care este țara cu care România nu a încheiat un acord de comerț liber, înainte de 1 ianuarie 2007?
- a. R. Moldova
 - b. Albania
 - c. Fed. Rusă
 - d. Israel
 - e. Turcia
14. Prin Acordul de comerț liber dintre România și statele Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS) și Acordul Central European de Comerț Liber (CEFTA), au fost complet eliminate taxele vamale în comerțul cu produse industriale, în mod reciproc, de la data de:
- a. 1.01.2002
 - b. 1.01.2003
 - c. 1.01.2004
15. Aplicarea cotei 0 la impozitarea prin TVA la export în perioada de preaderare la UE făcea parte din:
- a. măsuri promoționale aplicate de România
 - b. măsuri de stimulare a exportului aplicate de România
 - c. măsuri de politică comercială netarifară aplicate de România
16. În cadrul politicii comerciale externe a UE, până în ce an se are în vedere instaurarea unei zone de comerț liber euro-mediterranean prin încheierea de acorduri de asociere?
- a. 2010
 - b. 2013
 - c. 2015
17. Libera circulație a mărfurilor în cadrul pieței unice a UE are la bază principiile:
- 1. principiul recunoașterii reciproce a pieței unice
 - 2. principiul tratamentului național
 - 3. principiul regulii de origine
 - 4. principiul tratamentului clauzei națiunii celei mai favorizate.

- a. 1+2
- b. 2+3
- c. 3+4
- d. 1+3

18. Tariful Vamal Comun cuprinde taxele vamale aplicate importurilor din țări terțe în ansamblul statelor membre ale UE, în regimul:

- a. tratamentului național
- b. clauzei națiunii celei mai favorizate
- c. preferențial
- d. tratamentului special și diferențiat

19. Sistemul Generalizat de Preferințe al UE în favoarea a 178 de țări în curs de dezvoltare, pentru o perioadă de 10 ani (2006-2015), are în prezent o Schemă de etapă pentru anii:

- a. 2006 - 2010
- b. 2006 - 2008
- c. 2007 - 2009
- d. 2007 - 2010

20. Care dintre măsurile de apărare comercială aplicate la importul din țări terțe de către UE este cel mai mult utilizată?

- a. măsurile antidumping
- b. măsurile antisubvenție
- c. măsurile de salvagardare

REZUMATE

Partea I

Politica comercială externă a României a avut, în perioada de declanșare a procesului de preaderare la Uniunea Europeană, următoarele **obiective principale**:

- continuarea liberalizării importurilor, asigurându-se totodată o protecție cât de cât rezonabilă a producției naționale;
- promovarea și stimularea exporturilor românești pe piețele externe;
- echilibrarea balanței comerciale, ceea ce ar fi trebuit să aibă consecințe pozitive și asupra balanței de plăți externe;
- participarea activă la sistemul comercial multilateral și la integrarea comercial-economică regională și subregională;
- creșterea rolului diplomației economice și al activității ambasadelor noastre din străinătate, prin promovarea și susținerea intereselor economice ale sectoarelor românești, public și privat, în plan extern, și sporirea contribuției la atragerea investițiilor străine în România și la extinderea cooperării cu partenerii externi pe terțe piețe.

Partea II

Începând cu 1 ianuarie 2007, România a aderat la Uniunea Europeană, eliminându-se astfel ultimele restricții din comerțul reciproc cu mărfuri cu statele membre ale UE (este vorba de faptul că de la 1 ianuarie 2002 fusese liberalizat comerțul cu produse industriale, iar acum s-a liberalizat și comerțul cu produse agricole).

Crearea pieței unice reprezintă esența Uniunii Europene, ea constând în libera circulație a bunurilor, serviciilor, capitalului și populației între țările membre. Astfel, s-a ajuns ca, prin cele patru libertăți de circulație între țările membre ale UE, să se formeze o piață unică unde circulația să fie similară cu cea care se desfășoară într-o singură țară; ca urmare a eliminării obstacolelor și deschiderii piețelor

naționale, exportatorii din țările membre ale UE au reușit să aibă liber acces pe o piață care se apropie de 500 de milioane de consumatori.

Această piață unică s-a realizat prin adoptarea de către instituțiile UE și țările membre a numeroase Directive, prin care au fost înlăturate barierele tehnice, legile birocratice și protecționiste tarifare și netarifare ale statelor membre și s-au instituit comerțul liber și mișcarea liberă în cadrul Uniunii Europene.

Piața unică a permis o creștere a concurenței (competiției) între firmele din statele membre ale UE în beneficiul consumatorilor, deoarece oferta de bunuri și servicii a fost, pe de o parte, mai mare, iar pe de altă parte, prețurile au devenit mai mici.

Printre alte avantaje ale pieței unice a UE se evidențiază și practicarea unor politici specifice, cum sunt: politica antimonopol, care previne tentația firmelor de a controla prețurile sau piețele, posibilitatea liberalizării pieței utilităților (apă, gaz, electricitate, telecomunicații) în beneficiul consumatorilor care au libertatea de a-și alege furnizorii competitivi, precum și dreptul de a lucra în orice stat membru al UE care recunoaște și prețuiește calificarea profesională.

Există, totuși, și limite ale pieței unice a UE, dintre care amintim:

- în sectorul serviciilor, piața unică s-a deschis într-un ritm mai lent decât piața mărfurilor (exemplu, în cazul serviciilor financiare sau al transportului aerian și pe cale ferată);

- păstrarea unor bariere tehnice și administrative în domeniul circulației bunurilor și serviciilor (exemplu, în acceptarea reciprocă a unor standarde și norme, recunoașterea echivalentului calificărilor profesionale sau un sistem de impozitare diferențiat);

- Acordul de la Schengen, prin care au fost desființate frontierele externe ale statelor membre ale UE, nu a fost semnat de Marea Britanie și Irlanda;

este nevoie de o creștere a nivelului de protecție pentru prevenirea comerțului cu mărfuri contrafăcute.